

LIIKENNE- JA VIESTINTÄVALIOKUNNAN MIETINTÖ 23/2009 vp

Hallituksen esitys eräiden liikennehallinnon virastouudistukseen liittyvien lakien muuttamisesta sekä laiksi meriliikennetietojen keräämisestä ja meriliikenteen tilastojen laatimisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 20 päivänä lokakuuta 2009 lähettänyt liikenne- ja viestintävaliokuntaan valmis-
televasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen
eräiden liikennehallinnon virastouudistukseen
liittyvien lakien muuttamisesta sekä laiksi meri-
liikennetietojen keräämisestä ja meriliikenteen
tilastojen laatimisesta (HE 208/2009 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- hallitusneuvos Hannu Pennanen, liikenne- ja viestintäministeriö

- budjettineuvos Esko Tainio, valtiovarainministeriö
- apulaisjohtaja Matti Eronen, Merenkulkulaitos
- johtava lakimies Seppo Kaasinen, Tiehallinto
- yksikön päällikkö Matti Luopa, Ajoneuvohallintokeskus
- lakiasiaintohtori Petteri Nissilä, Finavia Ilmailulaitos
- apulaisjohtaja Susanna Metsälampi, Ilmailuhallinto
- lakimies Laura Kuistio, Ratahallintokeskus.

Lisäksi kirjallisen lausunnon on antanut
— Rautatievirasto.

HALLITUKSEN ESITYS

Liikenne- ja viestintäministeriössä on valmisteltu ehdotus vuoden 2010 alusta toteutettavaksi liikennehallinnon laajamittaiseksi virastouudistukseksi, jonka yhteydessä Ratahallintokeskus, Tiehallinnon keskushallinto ja Merenkulkulaitoksen muut kuin Liikenteen turvallisuusvirastoon tai perustettavaan merenkulun tuotantoyhtiöön siirrettävät toiminnot yhdistettäisiin Liikennevirastoksi. Vastaavasti yhdistettäisiin Merenkulkulaitoksen meriturvallisuustoiminto, alusliikenteen ohjauksen ja luotsauksen viranomaistoiminnot ja alusrekisterin pitäminen, Il-

mailuhallinto, Rautatievirasto ja Ajoneuvohallintokeskus Liikenteen turvallisuusvirastoksi. Samanaikaisesti on valmisteltu ehdotukset valtion aluehallinnon uudistamiseksi ja Ilmailulaitoksen ja Varustamoliikelaitoksen yhtiöittämiseksi.

Esitys sisältää lakiehdotukset 53 sellaisen lain muuttamiseksi, joissa virastojen toimivallan selkeyttämiseksi muutettaisiin nykyisten liikennehallinnon väylä- ja turvallisuusvirastojen nimet vastaamaan joko perustettavia uusia virastoja tai aluehallinnon uudistushankkeen mukaisia uusia

viranomaisia. Lakiehdotuksiin on sisällytetty myös ne muutokset, jotka johtuvat edellä mainittujen liikelaitosten yhtiöittämisestä. Lisäksi esitykseen sisältyy uutena lakina ehdotus laiksi me-

riliikennetietojen keräämisestä ja meriliikenteen tilastojen laatimisesta.

Lait ovat tarkoitettut tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2010.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Yleisperustelut

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa lakiehdotusten hyväksymistä seuraavin huomautuksin ja muutosehdotuksin.

Esitys liittyy ennen kaikkea vuoden 2010 alusta toteutettavaan liikennehallinnon virastouudistukseen. Esityksellä muutetaan liikenne- ja viestintäministeriön toimialan lainsäädännössä virastojen nimet vastaamaan uudistusta. Lisäksi esityksellä toteutetaan joitakin ilmailulaitoksen ja varustamoliikelaitoksen yhtiöittämisestä johtuvia muutoksia. Valiokunta pitää edellä mainittuja esityksiä ja kokonaan uutena lakina ehdotettua lakia meriliikennetietojen keräämisestä ja meriliikenteen tilastojen laatimisesta perusteltuina ja asianmukaisina.

Esitykseen sisältyvä hätäkeskuslain 8 §:n muuttamista koskeva 40. lakiehdotus on osittain päällekkäinen hallintovaliokunnassa samanaikaisesti käsitteilyssä olevan aluehallintouudistukseen liittyvän aluehallinnon viranomaisten tehtäviä koskevan lainsäädännön muuttamista koskevan hallituksen esityksen (HE 161/2009 vp) kanssa. Esitykset on yhteensovitettu valiokuntien käsitteilyssä.

Yksityiskohtaiset perustelut

2. Laki tieliikennelain muuttamisesta

69 §. *Ajoharjoitteluradat.* Valiokunta ehdottaa 2 momentista poistettavaksi kaksi ensimmäistä lausetta, jotka sisältyvät jo voimassaolevaan 69 §:n 1 momenttiin.

18. Laki alusliikennepalvelulain muuttamisesta

11 §. *Alusliikenneohjaajan pätevyys ja työpaikkakoulutus.* Merenkululaitokselle alusliikennepalvelulain (623/2005) mukaan nykyään kuuluvat tehtävät jaetaan Liikenneviraston (VTS-viranomainen) ja Liikenteen turvallisuusviraston välillä. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan ehdotettuun säännökseen on syytä tehdä täsmennys, jossa tehtäviä vaihdetaan Liikenteen turvallisuusviraston ja VTS-viranomaisen välillä. Valiokunta ehdottaa, että säännöstä muutetaan siten, että nimenomaan VTS-viranomaisella on oltava työpaikkakoulutussuunnitelma.

25 §. *Koulutusohjelman hyväksyminen.* Valiokunnan saaman selvityksen mukaan VTS-viranomaisen ja Liikenteen turvallisuusviraston väliseen tehtävänjakoon on syytä tehdä täsmennys, jossa tehtäviä vaihdetaan Liikenteen turvallisuusviraston ja VTS-viranomaisen välillä. Valiokunta ehdottaa, että säännöstä muutetaan siten, että nimenomaan VTS-viranomaisella on oltava alusliikennepalvelutehtävien koulutusohjelma.

22. Laki kaupallisista tavarankuljetuksista tiellä annetun lain muuttamisesta

3 §. *Lupaviranomaiset.* Aluehallinnon uudistamista koskevaan hankkeeseen liittyen lääninhallituksille kuuluvia tehtäviä siirretään elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksille. Ahvenanmaan lääninhallitukselle kuuluvia tehtäviä siirtyy Ahvenanmaan valtionvirastolle. Valiokunta ehdottaa, että säännökseen lisätään maininta siitä, että Ahvenanmaan maakunnassa yhteisöluvan, kuljettajatodistuksen, kotimaan liikennelu-

van ja liikennetraktoriluvan myöntää Ahvenanmaan valtionvirasto.

26. Laki kuorma- ja linja-autonkuljettajien ammattipätevyydestä annetun lain muuttamisesta

10 §. Koulutuskeskukset. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan 10 §:ssä on virheellinen viittaus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseen. Valiokunta ehdottaa kyseistä säännöstä muutettavaksi siten, että pykälän viittaus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseen muutetaan viittaukseksi Liikenteen turvallisuusvirastoon.

52. Laki eläinten kuljetuksesta annetun lain 20 ja 46 §:n muuttamisesta

46 §. Muutoksenhaku. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan 46 §:ssä on virheellinen viittaus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseen. Valiokunta ehdottaa kyseistä säännöstä muutettavaksi siten, että pykälän viittaus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseen muutetaan viittaukseksi aluehallintovirastoon. Va-

liokunta ehdottaa myös, että 52. lakiehdotuksen johtolause korjataan lakiteknisesti virheettömään muotoon.

54. Laki meriliikennetietojen keräämisestä ja meriliikenteen tilastojen laatimisesta

2 §. Velvollisuus tietojen antamiseen. Valiokunta ehdottaa säännöksen muuttamista kieli- asullisesti virheettömään muotoon.

3 §. Voimaantulosäännös. Valiokunta ehdottaa säännöksen pykälänumeroinnin korjaamista siten, että voimaantulosäännöksen pykälänumeroiksi muutetaan 4 §.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella liikenne- ja viestintävaliokunta ehdottaa,

että 1., 3.—17., 19.—21., 23.—25., 27.—51. ja 53. lakiehdotus hyväksytään muuttamattomina ja

että 2., 18., 22., 26., 52. ja 54. lakiehdotus hyväksytään muutettuina (Valiokunnan muutosehdotukset).

Valiokunnan muutosehdotukset

2.

Laki

tieliikennelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 3 päivänä huhtikuuta 1981 annetun tieliikennelain (267/1981) 39 §:n 1 momentti, 49 §:n 3 momentin 1 ja 4 kohta, 50 §:n 3 momentti, 51 §:n 1 ja 3 momentti, 53 §, 66 §:n 2 momentti, 69 §:n 2 momentti, 82 d §, 87 §:n 4 ja 5 momentti, 97, 106 a ja 106 b §,

sellaisina kuin niistä ovat 49 §:n 3 momentin 1 ja 4 kohta laissa 523/2009, 50 §:n 3 momentti laissa 1010/2002, 53 § laissa 343/2006, 66 §:n 2 momentti ja 69 §:n 2 momentti laissa 367/2002, 82 d ja 97 § laissa 989/1992, 87 §:n 4 ja 5 momentti laissa 1091/2002, 106 a § laissa 1242/1997 sekä 106 b § laissa 1594/1995, seuraavasti:

39, 49—51, 53 ja 66 §
(Kuten HE)

69 §

Ajoharjoitteluradat

— — — — —
(Poist.) Liikenne- ja viestintäministeriö päättää ajoharjoitteluratojen sijoituspaikkakunnista ja antaa tarkemmat säännökset ratojen mitoitus-

sesta, rakenteesta, varusteista ja hyväksymisestä. Ajoharjoitteluradat hyväksyy Liikenteen turvallisuusvirasto.

82 d, 87, 97, 106 a ja 106 b §
(Kuten HE)

Voimaantulosäännös
(Kuten HE)

18.

Laki

alusliikennepalvelulain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 5 päivänä elokuuta 2005 annetun alusliikennepalvelulain (623/2005) 2 §:n 4 kohta, 11 §:n 2 ja 3 momentti, 12 §:n 2 momentti, 13 §:n 2 momentti, 15 §:n 1 momentti, 2 momentin johdantokappale ja 4 momentti, 25 §, 26 §:n 1 momentti, 27 §, 28 §:n 2 ja 3 momentti ja 31 § seuraavasti:

2§
(Kuten HE)

11 §

Alusliikenneohjaajan pätevyys ja työpaikkakoulutus

— — — — —
(2 mom. kuten HE)

VTS-viranomaisella on oltava työpaikkakoulutussuunnitelma, jonka tulee sisältää kuvaus annettavasta koulutuskokonaisuudesta sekä määritelmät hyväksytysti suoritettujen koulutusjakson jälkeen edellytetyistä tiedoista ja taidoista aihealueittain.

— — — — —
12, 13 ja 15 §
(Kuten HE)

25 §

Koulutusohjelman hyväksyminen

VTS-viranomaisella on oltava alusliikennepalvelutehtävien koulutusohjelma. Koulutusohjelmaan on sisällytettävä ainakin alusliikennepalveluiden perustiedot, kommunikointi, tehtävissä sovellettavat säännökset ja määräykset sekä poikkeustilanteiden hallinta.

26—28 ja 31 §
(Kuten HE)

Voimaantulosäännös
(Kuten HE)

22.

Laki**kaupallisista tavarankuljetuksista tiellä annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kaupallisista tavarankuljetuksista tiellä 21 päivänä heinäkuuta 2006 annetun lain (693/2006) 3 §, 8 §:n 1 momentin 2 kohta, 11 §:n 1 momentti ja 2 momentin johdantokappale, 12 §, 15 §:n 1 momentti, 17 ja 21 §, 22 §:n 1 ja 3 momentti, 27 § ja 31 §:n 1 momentti, sellaisena kuin niistä on 3 § osaksi laissa 1231/2006, seuraavasti:

3 §

(2 mom. kuten HE)

*Lupaviranomaiset*8, 11, 12, 15, 17, 21, 22, 27 ja 31 §
(Kuten HE)

Yhteisöluvan, kuljettajatodistuksen, kotimaan liikenneluvan ja liikennetraktoriluvan myöntää toimivaltainen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, *Ahvenanmaan maakunnassa kuitenkin Ahvenanmaan valtionvirasto.*

Voimaantulosäännös
(Kuten HE)

26.

Laki**kuorma- ja linja-auton kuljettajien ammattipätevyydestä annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kuorma- ja linja-auton kuljettajien ammattipätevyydestä 16 päivänä maaliskuuta 2007 annetun lain (273/2007) 7 §:n 1 momentti, 10 §:n 1 momentti, 12 §:n 2 momentti, 13 §:n 1 ja 3 momentti, 15 §:n 2 ja 5 momentti, 20 §:n 5 momentti, 23 §, 24 §:n 3 momentti, 26 §:n 2 ja 3 momentti sekä 27 § seuraavasti:

7 §
(Kuten HE)

10 §

Koulutuskeskukset

Perustason ammattipätevyyskoulutusta antavaksi koulutuskeskukseksi voidaan hyväksyä koulutuksen järjestäjä, jolla on opetusministeriön ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (630/1998) 8 §:n tai ammatillisesta aikuiskoulu-

tuksesta annetun lain (631/1998) 4 §:n nojalla myöntämä lupa ammatillisen koulutuksen järjestämiseen taikka *Liikenteen turvallisuusviraston* myöntämä autokoululupa kuorma- tai linja-auton tai niiden ajoneuvoyhdistelmien ajo-oikeuden saamiseksi annettavaan kuljettajaopetukseen. Perustason ammattipätevyyskoulutukseen hyväksytty koulutuskeskus saa antaa myös jatkokoulutusta, jos Liikenteen turvallisuusvirasto on hyväksynyt jatkokoulutuksessa käytettävän koulutusohjelman.

12, 13, 15, 20, 23, 24, 26 ja 27 §
(Kuten HE)

Voimaantulosäännös
(Kuten HE)

52.

Laki

eläinten kuljetuksesta annetun lain 20 ja 46 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan eläinten kuljetuksesta 29 päivänä joulukuuta annetun lain (1429/2006) 20 ja 46 § seuraavasti:

20 §
(Kuten HE)

46 §

Muutoksenhaku

Elintarviketurvallisuusviraston, Liikenteen turvallisuusviraston, *aluehallintoviraston*, kunneläinlääkäriin, tarkastuseläinlääkäriin, raja-eläinlääkäriin ja poliisiin tämän lain nojalla teke-

mään päätökseen haetaan muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Tämän lain 44 §:ssä tarkoitettua maksua koskevaan muutoksenhakuun sovelletaan, mitä valtion maksuperustelaissa säädetään.

Voimaantulosäännös
(Kuten HE)

54.

Laki

meriliikennetietojen keräämisestä ja meriliikenteen tilastojen laatimisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §
(Kuten HE)

2 §

Velvollisuus antaa tietoja

Aluksen omistajien tai heidän edustajiensa ja satamien on annettava Liikennevirastolle 1 §:ssä mainitut tiedot aluskohtaisesti ja tavararyhmittäin sekä *ilmoitettava* tyhjien ja täysien kuljetusyksiköiden määrät.

3 §
(Kuten HE)

4 (3) §

Voimaantulo

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .*

*Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain
täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.*

Helsingissä 20 päivänä marraskuuta 2009

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Martti Korhonen /vas
vpj. Saara Karhu /sd
jäs. Mikko Alatalo /kesk
Marko Asell /sd
Leena Harkimo /kok
Kalle Jokinen /kok
Lauri Kähkönen /sd

Mats Nylund /r
Pentti Oinonen /ps
Markku Pakkanen /kesk
Lyly Rajala /kok
Tero Rönkä /sd
Janne Seurujärvi /kesk
Anne-Mari Virolainen /kok.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Juha Perttula.